

Gæstetale - translokation på Rysensteen Gymnasium lørdag den 26. juni 2010

Administrerende direktør Jesper Nygård, KAB

Kære studenter, mine damer og herrer. Kære Rysensteen'ere

Det er for mig en stor ære at få lov til at vende tilbage til mit gamle gymnasium for at tale for jer nyudsprungne studenter.

Når jeres rektor, Gitte Transbøl, om lidt overrækker jer jeres eksamensbeviser - som de fleste af jer har arbejdet hårdt for - ved jeg, at hun vil være stolt over at sende endnu hold dygtige studenter ud ad dørene her fra Rysensteen Gymnasium. Ud til rejser, til arbejde, til jeres egen bolig, til mere uddannelse.

Men først ud til sommeren og de mange studenterfester, der varer til den lyse morgen! For en studentereksamen skal fejres!

I har nu alle været i skolesystemet i omkring 13 år, men hvor I skal hen, når I går ud ad dørene her, er op til jer selv. Der er mange, der har forventninger og krav til jer, men i sidste ende er det jer selv, der afgør, i hvilken retning jeres videre liv skal gå.

Jeg husker det tydeligt.

Selvom det slet, slet ikke føles sådan, så er det ikke mindre end 29 år siden, at det var mig, der sad - den gang over i den gamle gymnastiksal i skolegården - og ventede på at få mit eksamensbevis.

Også dengang lavede vi studenterpolitik, skoleblad, lavede elevrådsarbejde, var aktive i DGS, lavede gymnasiefester, havde en masse foreninger, besatte gymnasiet og meget andet. Vi havde ikke GURG, som jeg forstår, at I har i dag, men vi havde GL. Det var ikke Gymnasielærernes Landsorganisation, men Gymnasie Ludo :-). Og vi var rigtigt aktive.

Men det var altså i 1981, at jeg blev student. Og selvom jeg egentlig, da jeg forleden tænkte over denne tale, stadig føler mig ung og i fuld gang med min erhvervskarriere, så er det ret tankevækkende, hvor hastigt udviklingen går.

Da jeg blev student var der ikke noget, der hed internettet. Grundstenene til internettet blev grundlagt i 1960'erne af det amerikanske forsvar, men i 1981 blev det, som vi nu om dage alle kender som internettet, grundlagt. I 1981 var der kun 213 - 213!! computere fra forskellige universiteter, der var forbundet. I dage er der flere hundrede millioner computere forbundet.

Prøv at tænke over, hvor uundværlig internettet er i dag - og på, hvor svært anderledes det ville være slet ikke have adgang til netværk, chat, musik, videoer, oplevelser, dating-sites, billeder, nyheder m.v.

Men sådan var det, da jeg for nogle få år siden sad og ventede på mit eksamensbevis.

Og tænk så over, hvad de næste år bringer af udvikling og muligheder. Det er der store perspektiver i - og lidt afhængig af, hvordan man er som menneske, så er det fantastisk eller uhyggeligt at tænke på.

Jeg startede på denne skole i 1977 i 1.y. og havde 3 pragtfulde år. Jeg var udviklingsstudent i USA i et år mellem 2. og 3. g., så jeg var 4 år om det.

Jeg husker tydeligt, at jeg tænkte ret meget på fremtiden i slutningen af 3.g. De gode venner, de trygge rammer, de dygtige og engagerede lærere, det fantastiske - men lidt slidte - hus. Alt det, der havde sat rammen om min gymnasietid.

Jeg er sikker på, at I også tænker på fremtiden. Jeg vil prøve at give et bud på, hvordan jeres fremtid ser ud?

Medier, politikere og demografer taler for øjeblikket meget om det, der ofte kaldes 'det aldrende samfund'. Dvs. at alderssammensætningen i befolkningen ændres. Det er naturligvis oppe at vende i forbindelse med den økonomiske krise, regeringens Genopretningsplan og et kommende folketingsvalg. Begrebet baseres på fremskrivninger af befolkningsudviklingen for de kommende tiår.

Det er som bekendt svært at spå om fremtiden, men holder vi os til tallene, vil der i 2035 – hvor I jo er yderst aktive på arbejdsmarkedet – forventeligt kun være 3 erhvervsaktive for hver person over 64 år. I dag er tallet 4 ½ .

Det vil få stor betydning for jer, og vil altså være en udvikling, som I på nært hold kommer til at mærke.

Men om det rent faktisk vil føles tungt for jer at forsørge de mange ældre - herunder de fleste af jeres lærere, jeres rektor, jeres forældre og mig - afhænger helt af udviklingen. Det afhænger af økonomien og af fordelingen af midlerne mellem generationerne, om pensionsalderen fastholdes, af nye teknologiske landvindinger osv.

I er jo den næste generation. I er arvtagere til arbejdsmarkedet. Men hvad er det for krav, arbejdsmarkedet og de demografiske forhold vil stille til jer?

For mange af jer vil der blive stillet store krav om fleksibilitet i forhold til konstante nye udfordringer. Der vil blive stillet krav om, at I – ikke bare løber hurtigt – men også løbende kvalificerer jer.

Fremtidsforskerne spår, at arbejde og fritid vil glide endnu mere sammen, end det allerede er i dag. For at være fleksible og omstillingsparate, må I hele tiden være 'på' - bl.a. via internettet, smartphones, iPads m.v. Der vil fortsat være en næsten uendelig informationsstrøm, grænserne mellem det private og det offentlige / arbejdsmæssige ophæves endnu mere.

Kan I indfri disse forventninger og udfylde dette arbejdsbegreb? Ja, det tror jeg I kan! Og jeg tror, at I er klædt rigtig godt på til det.

Jeg ved godt, at I som generation ofte bliver betegnet som egoistiske, rodløse, overfladiske m.v.

"Dagens unge elsker luksus. De opfører sig dårligt, foragter autoriteter, har ingen respekt for ældre mennesker og taler i stedet for at arbejde. De unge rejser sig ikke op, når ældre kommer ind. De modsiger deres forældre, de praler, de spiser grådigt, og de terroriserer deres lærere". Nej de unge er ikke hvad de har været! Det kunne filosofiens stamfader, Sokrates, allerede for mere end 400 år f. vor tidsregning konstatere med dette citat!

Dybest set, så mener jeg ikke, at det har så meget på sig.

Og jeg tror, I har egenskaber, som i den grad egner sig til det fremtidige arbejdsmarked.

De fleste af jer har gennem jeres barndom gået i flere børneinstitutioner og i flere skoler, gymnasiet medregnet, - I har lært at færdes i mange sammenhænge og kan omgås socialt med mange forskellige mennesker. I er vant til at rejse ud i verden og begå jer i forskellige kulturer.

I er en del af en generation, der om nogen, kan anvende nye teknologier. I kan sortere i og forholde jer kritisk til den store informationsstrøm.

De fleste af jer er meget individualistiske og vil gerne realisere jer selv. Og det stemmer også godt overens med kravene på arbejdsmarkedet.

I kan i stor udstrækning skifte rolle og scene i arbejdslivet. Den ene dag er I it-konsulenter; den næste dag arbejder I måske med landbrug i Afrika. Eller I bliver måske uddannet lærer eller tømrer for så at tage en universitetsuddannelse, når I har passeret de 40.

Mange af jer vil i langt højere grad blive tiltrukket af de jobs, der udvikler jer personligt. I vil formentlig tiltrækkes af det gode arbejdsmiljø, af samarbejde og personlige udviklingsmuligheder og muligheder for kreativitet, for at rejse. Rutinearbejdet og et guldur efter 35 års tro tjeneste vil derimod ikke være attraktivt for ret mange af jer, der sidder her i dag.

Det stiller også krav til arbejdsgiverne? Hvordan fastholder de jer?

Men selvom I formentlig tilhører den gruppe unge, der ser mulighederne og udnytter dem, må vi ikke glemme, at der fortsat er opgaver og jobs i vores samfund, som skal løses, og som er forbundet med rutine.

Og at det trods alle gode ambitioner ikke er alle unge, der får en ungdomsuddannelse, men som derimod fastholdes i trange sociale kår uden reel mulighed for social og uddannelsesmæssig mobilitet.

Det er også en af fremtidens udfordringer. At vi alle - også I, der nu har fået en god almen basisuddannelse og ikke mindst de af jer, der om nogle år får en god universitetsuddannelse: Husk altid på, at sammenhængskraften i vores samfund handler om, hvordan vi alle evner at bidrage til at knytte samfundet og samfundets forskellige grupper sammen. Det handler om at skabe plads til alle - og om at stimulere og opbygge fællesskaber.

Om nogle uger – når festerne er slut, når I har været på Roskilde, og når de sidste mål er scoret i VM - lægger I huen væk. Formentlig har den fået en del hakker, trekanter og firkanter.

Men den studentereksamen, I afslutter i dag, er ikke afslutningen på et uddannelsesforløb. Det er den uddannelse – som I forhåbentlig snart går i gang med - heller ikke. Uddannelse er blevet et livslangt projekt. Og det er det, fordi betingelserne i den moderne, globaliserede verden hele tiden ændrer sig.

Derfor mener jeg ikke, at I skal tænke i én retning, i ét fast mål. Ja, I skal tage en uddannelse, og I skal ikke vente for længe med at komme i gang med den; men I skal være parate til at videreudvikle jer resten af livet.

Måske tænker I, at det, jeg nu står her på talerstolen og siger, minder lidt for meget om det, jeres mor eller far fortæller jer. Jeg fristes derfor til at hjælpe jeres forældre, som sidder her, en lille smule med et citat fra Mark Twain:

”Da jeg var 14 år, var min far så uvidende, at jeg næppe orkede at have gamlingen i nærheden. Men da jeg blev 21, blev jeg overrasket over, hvor meget han havde lært på 7 år”.

Hvad er det, I tager med jer her fra Rysensteen? Først og fremmest en god almen uddannelse og en demokratisk bevidsthed. Men er det det, I vil tænke tilbage på senere? Mange af jer vil nok opleve, at en stor del af den viden, I senere kommer til at trække på, er viden, som I har tilegnet jer her i gymnasiet. Det er utroligt så meget, der trods alt bliver siddende efter de 3 års skolegang.

Omvendt så husker jeg tydeligt, hvor svært jeg havde ved at se relevansen i joniske, doriske eller korintiske søjler, som den daværende rektor Birthe Christensen - som er her i dag - forsøgte at lære mig i Oldtidskundskab. Tilsvarende med differential- og integralregning og Newtons metode til nulpunktsøgning, som min gamle matematiklærer Peter Antonsen - der også er her i dag - med lidt større held forsøgte at lære mig.

Men i dag er det helt tydeligt for mig, at det jo dybest set ikke handlede om at forstå integralregningen og hvad jeg kunne bruge den til. Men jeg lærte at tænke analytisk, at dele et problem op i delproblemer og at tænke mig om og at tænke kritisk. Og det er jo ikke så ringe.

Men for mange af jer vil det også være oplevelser fra en studietur, det sociale liv, skolebladet m.v., der har sat sig fast i erindringen. Eller måske minderne om en kæreste eller et særligt kys til en af festerne. Altså oplevelser, der også har præget jer som mennesker.

Fællesskabet og de dybe venskaber, I har knyttet gennem jeres gymnasietid, vil præge jer, og enkelte venskaber vil bestå og udvikle sig til at blive nogle af de stærkeste, I har. Bl.a. fordi I har en fælles referenceramme.

I har de bedste forudsætninger for at tage fremtidens udfordringer op.

Og jeg ønsker jer al mulig held og lykke.

Tillykke med studentereksamen!

Tak for ordet!

- o - O - o -

Varighed: Ca. 9 minutter. 8.900 anslag. 1.880 ord.